

Stanovisko MMR k některým ustanovením

Vyhlášky č. 169/2016 Sb., kterou se stanoví rozsah dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr.

Zmocnění k vydání vyhlášky č. 169/2016 Sb. (dále jen „vyhláška“) je uvedeno v § 92 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“).

Vyhláška stanoví rozsah dokumentace pro zadání veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu prací u veřejné zakázky na zhotovení stavby, pokud je zadávána podle této dokumentace a soupisu prací.

Technické podmínky při zadání veřejné zakázky na stavební práce včetně zpracování projektové dokumentace mohou zcela nebo částečně být podle § 92 odst. 2 ZZVZ stanoveny jinými požadavky na výkon nebo funkci. Na tyto případy se vyhláška nevztahuje.

Veřejné zakázky malého rozsahu

Na veřejné zakázky malého rozsahu dopadá generální výjimka ustanovení § 31 ZZVZ, zadavatel proto nemusí tyto zakázky zadávat v zadávacím řízení (zadavatel je povinen dodržovat základní zásady podle § 6 ZZVZ a uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku v případě, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky přesáhne 500 000 Kč bez DPH) a nevztahuje se tak na ně ani vyhláška č. 169/2016 Sb. Zadavatel tedy nemusí pořizovat dokumentaci, která je vymezena v § 2 vyhlášky.

V případě veřejných zakázek na stavební práce lze však doporučit, aby dokumentace pro zadání stavebních prací (§ 2 odst. 2 vyhlášky), rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb i podmínky elektronické podoby odpovídaly požadavkům vyhlášky.

Dokumentace pro zadání stavebních prací

Obecné požadavky na podrobnost dokumentace pro zadání stavebních prací (dále jen „dokumentace“) vymezují ustanovení § 2 vyhlášky, přičemž odstavec 1 stanovuje, že takovou dokumentací je dokumentace pro provádění stavby (popř. dokumentace bouracích prací).

Taková podrobnost dokumentace je závazná bez ohledu na to, zda stavební práce, které jsou předmětem veřejné zakázky, vyžadují či nevyžadují stavební povolení nebo ohlášení.

Podmínky vyhlášky stanoví podrobnost dokumentace umožňující sestavení položkového soupisu stavebních prací, dodávek a služeb. Současně platí ustanovení prováděcích vyhlášek o dokumentaci staveb, že rozsah jednotlivých částí dokumentace musí odpovídat druhu a významu stavby, jejímu umístění a době trvání stavby.

Dokumentací v souladu s požadavky této vyhlášky může být, zejména u menších zakázek, i jiná technická dokumentace zpracovaná v podrobnosti dokumentace pro provádění stavby, tedy dokumentace umožňující zpracování soupisu prací.

Podmínky vyhlášky nejsou splněny názvem dokumentace, ale obsahem odpovídajícím podrobnosti jednotlivých dokumentací podle § 2 vyhlášky.

Klasifikace stavebních objektů

Povinnost klasifikace stavebních objektů (§ 4 odst. 2) se vztahuje na všechny stavební a inženýrské objekty definované dokumentací. Zpracovatel dokumentace stanoví členění stavby na jednotlivé stavební a inženýrské objekty a zpravidla určuje jejich zařazení dle klasifikace stavebních objektů.

Zařazení se provede podle třídění „Klasifikace stavebních a inženýrských objektů“. Správcem tohoto třídění je na základě pověření MMR Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR. (Odborná stavební veřejnost tento třídění dlouhodobě používá pod zkratkou JKSO). Aktuální stav třídění je v plném rozsahu neomezeně dostupný na internetových stránkách MMR:

<http://www.portal-vz.cz/getmedia/82903338-56e6-4f7d-91a0-f226ba200ae0/Klasifikace-stavebnich-a-inzenyrskych-objektu>

Třídění obsahuje druhy a obory stavebnictví, skupiny, konstrukční charakteristiky a charakter stavebních prací. Klasifikace je sedmimístná a pro naplnění účelu použití je třeba klasifikovat stavební a inženýrské objekty na všech sedm míst. Třídění tedy zahrnuje třídění z hlediska účelu i konstrukčního systému objektů, které je dlouhodobě používáno zejména při vymezení „obdobných“ stavebních prací v rámci technických kvalifikačních požadavků, případně při propočtech cen staveb v přípravné fázi stavební investice a také pro porovnatelnost předpokládané hodnoty z pohledu ceny v místě a čase obvyklé.

Cenová soustava

Definice uvedená v § 11 odst. 1 vyhlášky obecně vymezuje pojem „cenová soustava“, a to s ohledem na stávající stav v oceňování stavebních prací.

Cenová soustava tedy musí zajistit vymezení technických, kvalitativních a obsahových podmínek jednotlivých položek stavebních prací tak, aby při použití stručného popisu v položkovém soupisu stavebních prací, dodávek a služeb bylo možné podle údajů a informací v dokumentaci cenové soustavy jednoznačně identifikovat její úplný obsah a umožnit zpracování obsahově úplné nabídkové ceny.

Rozsah, obsah a pravidla konkrétní cenové soustavy stanoví její zpracovatel.

Položka soupisu stavebních prací, dodávek a služeb, která je použita z cenové soustavy, obsahuje pouze popis základních technických parametrů a musí tedy obsahovat identifikaci cenové soustavy. Cenové soustavy ve své volně přístupné dokumentaci mají uvedeny nezbytné technické a cenové podmínky pro stavební práce a materiály. Odkaz na cenovou soustavu je tedy nezbytný proto, aby informace potřebné pro ocenění položky byl úplný.

Pokud není u položky uveden odkaz na cenovou soustavu, nevztahují se na ni cenové a technické podmínky cenové soustavy. Popis takové položky, ale musí obsahovat všechny informace v podrobnosti nezbytné pro ocenění položky.

V praxi se používají rovněž systémy ocenění (zejména v případě specializovaných stavebních a montážních prací), které neobsahují mimo základního popisu žádné další informace k obsahu dané položky. Takové systémy ocenění proto nelze považovat za cenové soustavy ve smyslu vyhlášky. Pokud zpracovatel soupisu prací použije položky z takových systémů ocenění, jde o obdobu individuálního popisu položky a je tedy nutné doplnění jednoznačného popisu těchto položek.

Dokumentace cenové soustavy

Dokumentací cenové soustavy se rozumí soubor dokumentů a informací, které vymezují podmínky, za kterých se příslušná položka stavební práce používá a zároveň stanoví její podrobný obsah z hlediska cenových a technických podmínek včetně způsobu měření.

Podle § 11 odst. 2 vyhlášky musí být dokumentace neomezeně přístupná, popřípadě musí být zařazena do zadávací dokumentace.

Použití cenové soustavy umožní splnit požadavky vyhlášky na podrobnost popisu položky stavební práce, přičemž popis uvedený u položky soupisu prací je doplněn navazujícími informacemi příslušné části dokumentace cenové soustavy.

Výhodnost použití cenové soustavy spočívá v tom, že popis jednotlivých položek soupisu nemusí obsahovat obecné informace společné např. pro celý ceník (sborník, katalog). Je ale nezbytné, aby tyto informace byly dostupné pro zpracovatele soupisu stavebních prací a zároveň i zpracovatele cenové nabídky.

Údaji, které mají být neomezeně dostupné nebo do zadávací dokumentace vloženy, se tedy rozumí ty části dokumentace cenové soustavy, které jsou nezbytné pro jednoznačnost popisu obsahu použité položky v soupisu prací. Např. úvodní ustanovení sborníků cenové soustavy, které obsahují podmínky použití jednotlivých položek, způsoby měření, cenové a technické podmínky provádění.

Soupis prací a cenová soustava

Obsah položky soupisu stanoví vyhláška požadavkem na podrobnost popisu práce, dodávky nebo služby. Záleží na rozhodnutí zpracovatele soupisu prací, zda popíše položku individuálně či zda v soupisu použije položku z některé cenové soustavy.

Podmínka použití jedné cenové soustavy v rámci jednoho dílčího soupisu je stanovena z toho důvodu, že obsah položek a pravidla jejich použití se v různých cenových soustavách liší a jejich kombinace by tedy mohla vést k rozdílnému výkladu obsahu.

Vzhledem k současným zvykostem při sestavování soupisů stavebních prací, kdy různé specializované profese vytváří samostatné „dílčí“ soupisy stavebních prací, dodávek a služeb, lze připustit stav, kdy se podmínka použití jedné cenové soustavy bude vztahovat k jednomu dílčímu soupisu stavebních prací, dodávek a služeb i v případě, kdy by tyto dílčí soupisy náležely k jednomu stavebnímu objektu.

Zadávací dokumentace veřejné zakázky na služby, jejímž předmětem je zpracování projektové dokumentace a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb, by měla obsahovat obchodní podmínky, která zajistí, že dokumentace pro zadání stavebních prací i soupis stavebních prací, dodávek a služeb bude v souladu s touto vyhláškou. Zejména by obchodní podmínky měly zpracovatele dokumentace a soupisu prací zavázat k používání obchodních názvů konkrétních výrobků či výrobců pouze ve výjimečných případech.

Z § 89 odst. 5 ZZVZ vyplývá, že technické podmínky zpravidla nesmí mj. obsahovat odkaz na obchodní názvy. Zákaz použití obchodních názvů platí pro celou zadávací dokumentaci, tedy i pro dokumentaci a soupis prací. Cenová soustava musí obsahovat popis položek formou technických parametrů. Pokud takové popisy zvolená cenová soustava neobsahuje, musí zpracovatel například použít jinou cenovou soustavu, která tyto podmínky plní, nebo popisy položek v soupisu prací opravit tak, aby obchodní názvy neobsahovaly.

Ustanovení § 89 odst. 6 ZVZ připouští výjimku použití odkazu na obchodní název pouze v případě, že jiný popis nemůže být dostatečně přesný nebo srozumitelný. Zadavatel je ale vždy povinen výslovně umožnit pro plnění veřejné zakázky i použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení. Z tohoto důvodu doporučujeme položky obsahující obchodní názvy nepoužívat a popis položek uvádět formou technických parametrů. Použití konkrétního výrobku v dokumentaci může být oprávněným požadavkem architekta (projektanta), ale v takovém případě je nezbytné v rámci PD uvést důvody (např. navazující doplnění stávající dlažby apod.).

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky na zpracování dokumentace nemůže pro zpracování soupisu prací omezit dodavatele v použití cenových soustav nad rámec podmínek stanovených vyhláškou.

Obchodní podmínky pro zpracovatele dokumentace a soupisu prací by měly mimo jiné stanovit také požadavky na elektronickou podobu soupisu stavebních prací, dodávek a služeb.

Pokud zadavatel požaduje formát xml, jehož dokumentace byla uveřejněna na stránkách MMR ČR, postačí, když v zadávací dokumentaci uvede odkaz na tuto uveřejněnou dokumentaci. Pokud zadavatel požaduje jiný formát elektronické podoby soupisu prací (např. xls nebo xml neodpovídající uveřejněné dokumentaci, popř. jiný formát), pak by měl stanovit i podmínky pro jeho strukturu.

Výkaz výměr

V dosavadní praxi se soupis stavebních prací, dodávek a služeb poměrně často označuje jako výkaz výměr a má se tím na mysli soupis prací (jinak řečeno – „slepý“ položkový rozpočet). Vyhláška však pojmy soupis stavebních prací a výkaz výměr důsledně rozlišuje.

Výkazem výměr vyhláška rozumí popis postupu výpočtu celkového množství stavebních prací, dodávek nebo služeb, případně s uvedením odkazu na výkresovou nebo textovou část dokumentace tak, aby byla umožněna kontrola postupu výpočtu, a tím i celkové výměry položky.

Výkaz výměr není povinným údajem každé položky soupisu. Podle znění § 6 písm. g) vyhlášky nemusí položka soupisu obsahovat výkaz výměr, pokud není pro výpočet množství potřebný. Potřebnost je dána složitostí výpočtu celkového množství položky. Výkaz výměr není tedy potřebný v případech, kdy se jedná např. o 1 kus výrobku, který je uveden ve výkresové dokumentaci, případně v tabulce výrobků.

Potřebný je výkaz výměr vždy, pokud celkové množství je vypočteno formou matematických výrazů.

Důvodem je tedy zejména možnost kontroly výpočtu celkového množství na straně zpracovatele soupisu, zpracovatele nabídky i pro kontrolu objemů provedených prací v rámci provádění.

Nezbytnost uvedení výkazu výměr, tedy postupu výpočtu celkového množství u položky soupisu, je v praxi zpravidla ponecháno na úvaze zpracovatele soupisu.

U položek se stejnou výměrou se výkaz výměr neopakuje a je uveden odkazem.

Pokud je výkaz výměr z praktických nebo jiných důvodů zpracován samostatně a není tedy součástí soupisu prací, je nezbytné u položky soupisu uvést odkaz na místo v zadávací

dokumentaci, kde je příslušný výkaz výměr uveden. Jedná se zejména o odkazy na tabulky výrobků nebo prvků v PD.

Při zpracování soupisu prací v návaznosti na výpočty výměr a výpisy prvků zpracované CAD produkty pro projektování je nutné, aby zpracovatel příslušné dokumentace předal zpracovateli soupisu stavebních prací, dodávek a služeb dokumentaci výpočtu v listinné, případně i elektronické podobě. Výkaz výměr u položky soupisu se v takovém případě může odkazovat na příslušné místo přiloženého postupu výpočtu v zadávací dokumentaci.

Upozornění:

Pokud účastník zadávacího řízení při zpracování nabídky bude mít za to, že u některé položky soupisu výkaz výměr chybí a on nemůže zkontrolovat správnost výměry, **je oprávněn v souladu s § 98 ZZVZ požádat zadavatele o vysvětlení zadávací dokumentace.**

Vedlejší a ostatní náklady

Vedlejšími a ostatními náklady se rozumí takové náklady dodavatele, které nejsou zahrnuty v položkách soupisů stavebních prací jednotlivých stavebních či inženýrských objektů, ale se zhotovením stavby souvisí a jsou pro její realizaci a splnění podmínek zadavatele nezbytné.

Členění na vedlejší a ostatní náklady stavby je použito z důvodu přehlednosti, vedlejší náklady souvisí s umístěním stavby, ostatní náklady vyplývají z obchodních nebo jiných podmínek zadavatele.

Podmínka vyhlášky na uvedení vedlejších a ostatních nákladů stavby položkově v samostatném soupisu vylučuje zahrnutí těchto nákladů do jednotkových cen stavebních prací a tím brání zvyšování jednotkových cen pro ocenění případných dodatečných stavebních prací.

Vedlejší a ostatní náklady mohou být uvedeny ve dvou samostatných soupisech nebo v jednom společném.

Pro podrobnost popisu položek vedlejších a ostatních nákladů platí stejné podmínky jako u položek stavebních prací.

Elektronická podoba soupisu

Ustanovení § 12 vyhlášky stanoví podmínky pro elektronickou podobu soupisu tak, že musí jít o *otevřený formát, který umožňuje* transfer dat a zpracování pomocí různých SW produktů.

Vyhláška dále stanoví, že všechny dílčí soupisy k jedné zakázce musí být v jednotném formátu.

Formát xml je obecně určen k transferům dat a je tedy vhodným formátem pro přenos soupisů prací mezi jednotlivými SW produkty a je současně vhodný k distribuci od zadavatelů k dodavatelům a naopak.

Obsah údajů a struktura formátu je aktualizovanou verzí dokumentu již dříve projednaného s hlavními producenty rozpočtových SW produktů, pro zajištění nezávislosti všech účastníků zadávacího řízení na jednom SW produktu.

Obsah formátu odpovídá podmínkám této vyhlášky a jeho úplná dokumentace je neomezeně dostupná na webových stránkách MMR ČR (<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa/Aktualni-provadeci-predpisy-k-zakonu-o-verejnych-z>)

Na této adrese je dále možné stáhnout speciální SW modul, který umožní prohlížení soupisu v xml formátu, jeho kontrolu, doplnění nabídkové ceny, případně upřesnění popisu položky a vytvoření nabídky. Tento modul je určen pro dodavatele, který nemá žádný SW produkt pro zpracování nabídky.

Z jiných formátů se v praxi používá **formát xls**, který je možné považovat za elektronickou podobou ve smyslu § 12 vyhlášky, neboť lze oprávněně předpokládat, že dodavatelé jej mají běžně k dispozici a mohou jej pro tento účel použít.